

„Kodály 140”

Tanulmánykötet

Szeged, 2023

Szerkesztette:

Dr. Dombi Józsefné CSc főiskolai tanár, professor emerita

Prof. Dr. Maczelka Noémi DLA egyetemi tanár

Lektorálta:

Szabadyné dr. Békési Magdolna CSc főiskolai tanár,

magister emerita

Prof. Dr. Maczelka Noémi DLA egyetemi tanár

Dr. Asztalos Andrea PhD tanszékvezető főiskolai docens

A kötetben szereplő kottapéldákat és képeket a
jogtulajdonosok szíves engedélyével közöljük.

ISBN 978-615-5946-91-2

Kiadja © SZTE JGYPK Művészeti Intézet Ének-zene Tanszék

Nyomdai kivitelezés: SZTE JATEPress

A kiadást az SZTE JGYPK Művészeti Intézet Ének-zene
Tanszék támogatta.

Ingyenes kiadvány

Asztalos Andrea

KODÁLY ZOLTÁN NEVELÉSI ESZMÉINEK TOVÁBB ÉLÉSE A XXI. SZÁZADBAN

Kodály-koncepción a zeneszerző írásban és szóban adott útmutatásait, nevelési eszméit, valamint az általa írt gyakorlatokat és a zenepedagógiai műveket értjük. Ezek a zenei nevelési alapelvek fokozatosan alakultak ki, fogalmazódtak meg és mentek át a gyakorlatba, az után, hogy Kodály figyelme 1925 táján a zenepedagógia felé fordult. Kodály Zoltán zenei nevelési koncepciója ma a magyar zenei köznevelés alapját jelenti, jelentős szerepe van a szakoktatásban is. (LFZE Kodály Intézet honlapja: https://kodaly.hu/kodaly_kodaly/kodaly-zoltan-zenepedagogiai-koncepcioja-117202).

Kodály írásait mindig az adott kor történelmi kontextusában kell elhelyezni, és értelmezésük során figyelembe kell venni, hogy mindenkor a saját kora aktuális problémáira, tévedéseire, hiányosságaira reagált, és azok megoldásáért küzdött. A hangsúlyt mindig az aktuális, új feladatokra, azok megoldására helyezte, melynek során a korábbi célokat új gondolatokkal bővítette. Ugyanakkor a koncepciójának alappillérei nem változtak, hanem iránymutatásként, vezérfonalként szolgáltak, melynek mentén újabb és újabb megoldandó feladatokat, elérendő célokat jelölt ki. Ezek hosszú távú megvalósítását szimbolikusan százéves tervnek nevezte. Kodály Zoltán halála óta eltelt több, mint 50 év, mely idő alatt a történelmi, kulturális körülmények is jelentősen megváltoztak, de Kodály zenepedagógiai koncepciója, annak alappillérei változatlanul egyetemes érvényűek, hitelesek és iránymutatóak (Gábor, <https://www.kodalyhub.hu/kodaly-zenepedagogiai-koncepcioja-a-xxi-szazad-perspektivajaban>).

A zene mindenkié!

A kodályi elvek fő vonása, hogy „A zene mindenkié!” (Kodály, 1952), minden gyermekre, minden zenét tanulóra egyaránt vonatkozik, bárhol él és tanul az országban. Ebből következik,

hogy csak egységesen tud működni, tehát mind a tananyag tartalma, mind az alkalmazott módszer főbb vonásaiban azonos. A zenei nevelés nagyon fontos célja a teljes ember nevelése, a személyiség fejlesztése, a lélek ápolása: „Zene nélkül nincs teljes ember” (Kodály, 1958); „A zene lelki táplálék és semmi mással nem pótolható. Aki nem él vele: lelki vérszegénységben él és hal. Teljes lelki élet zene nélkül nincs. Vannak a léleknek régiói, melyekbe csak a zene világít be.” (Kodály, 1944); „A zene múlhatatlan része az egész emberi műveltségnek... így hát magától értetődő volt, hogy a zenét be kell kapcsolni az iskolai tárgyak közé.” (Kodály, 1966a); „Az általános iskola célja: a teljes embert megalapozni. Zene nélkül nincs teljes ember... Jó mérnök, vegyész stb. lehet valaki, ha tizenöt éves koráig rá sem gondol. De zeneértő nem lehet, ha hatéves korában (s játékosan még előbb) nem kezdik rendszeresen nyitogatni-gyakorolni a fülét... A zene ügye az általános iskolában nem is a zene ügye elsősorban. Közönségnevelés=közösségnevelés.” (Kodály, 1958)

Mikor kezdődjön a zenei nevelés?

Kodály eleinte azt vallotta, hogy minél hamarabb, a gyermek születése előtt kilenc hónappal el kell kezdeni a zenei nevelést, majd később tovább módosította elképzelését: „Mikor kezdődjék a gyermek zenei nevelése? Kilenc hónappal az anya születése előtt.” (Kodály, 1966b) Továbbá hangsúlyozta a kora gyermekkori zenei nevelés fontosságát is: „...a zeneképzést tulajdonképpen már az óvodában kell elindítani, hogy a gyermek a zene alapelemeit korán idegezze be, mert a zenei hallásra való nevelés csak ezzel a korán meginduló alapos munkával válhat eredményessé.” (Kodály, 1941a) Alapvető fontosságú, hogy a zenei nevelés során a zenekincsek befogadása az elsődleges, és nem a fogalmak, definíciók megtanítása: „A gyermek ne fogalmakat, definíciókat gyűjtsön, hanem zenekincset. Annak számbavételére, rendező áttekintésére ráér később.” (Kodály, 1937a) „Mit kellene tenni? Az iskolában úgy tanítani az éneket és zenét, hogy ne gyötirelem, hanem gyönyörűség legyen a tanulónak, s egész életére

beleoltsa a nemesebb zene szomját... Sokszor egyetlen élmény egész életére megnyitja a fiatal lelket a zenének. Ezt az élményt nem lehet a véletlenre bízni: ezt megszerezni az iskola kötelessége.” (Kodály, 1929a)

Éneklés

Kodály azt vallotta, hogy a zenei műveltség megszerzésének legfontosabb és legkézenfekvőbb eszköze az éneklés: „....a mélyebb zenei műveltségnek kizárólag az ének az alapja” (Kodály, 1941a) „Az emberi hang a mindenkinek hozzáférhető, ingyenes és mégis legszebb hangszer lehet csak általános, sokakra kiterjedő zenekultúra termő talaja.” (Kodály, 1941e) Mindenki számára legkönnyebben hozzáférhető hangszerrel, az emberi hanggal, énekléssel jussunk el a zenei nagyságokhoz, így nem egyes kiváltságosokat, hanem tömegeket lehet a zenéhez vezetni: „Mi tehát a teendő? Mennél nagyobb tömegeket közvetlen érintkezésbe hozni igazi, értékes zenével. Mi ennek ma a legjárhatóbb útja? A karéneklés.” (Kodály, 1937b) Előbb énekelni tanuljon meg a gyermek, azután vegyen hangszert a kezébe.

A zenei nevelés anyaga: népdalok és a zeneirodalom remekei

A gyermek zenei anyanyelve a magyar népdal, népzene legyen, ha ezt elsajátította, akkor forduljon idegen zenei anyaghoz: „a népdal valamennyiünk zenei anyanyelve. Minden zenei nevelés tehát saját nemzetének népdalából induljon ki.” (Kodály, 1966c) „Minden népnek van egy sereg népdala, amely oktatásra kiváltképpen alkalmas. Ezeket jól kiválogatva, a népdal lesz a legmegfelelőbb tananyag, hogy rajta a gyermekeknek az egyes zenei elemeket bemutassuk és tudatosítsuk ezeket... Mielőtt más népeket akarunk megérteni, magunkat kell megértenünk. Semmi sem alkalmasabb erre, mint a népdal. És az idegen országok népdalainak megismerése a legjobb út az idegen népek megismeréséhez. Mindezen fáradozások végcélja abban áll, hogy a tanulókkal megismertessük és megszerettessük a múlt, a jelen és a jövő klasszikusait.” (Kodály, 1966c)

A kiinduló alap a pentatónia legyen, hiszen ez „bevezető a világirodalomba is: sok külföldi zenének ez a kulcsa, a gregorián ősi zenéjétől Kínán át Debussyig.” (Kodály, 1947)

Csak a legértékesebb anyagot szabad tanítani, tehát remekműveken keresztül vezessünk remekművekhez a gyermekeket: „...csakis művészi érték való a gyermeknek! Minden más árt neki. Alkalmas remekművek végtelen sora áll az iskola rendelkezésére.” (Kodály, 1929a) „...egyetlen nemzet sem érheti be azonban pusztán a saját zenéjével.” (Kodály, 1966e) „Ismerjen meg a világ zenéjéből is mindent, ami érték.” (Kodály, 1929b) „Az idegen nagymestereknek, bármilyen nemzetbeliek, kaput kell tárnunk. Ezek csak gazdagítanak. (Kodály, 1935)

„Zene voltaképpen csak kétféle van: jó és rossz. Jó idegent kellő adagolásban tárt karokkal kell fogadnunk, hisz ide tartoznak a világirodalom remekei, melyek nélkül nem élhetünk.” (Kodály, 1946)

A zenei megismerés, zeneértés

A zenei nevelés minden fókán elengedhetetlen az aktív zenei tevékenység, hiszen a zeneértéshez a zenei aktivitáson, éneklésen keresztül vezet az út, és nem elegendő hozzá csupán a zenehallgatás (Kodály, 1966e). Az ének-zene órákon mindenképpen élményt adó, sokoldalú gyakorlati zenei tevékenység, zenélés szükséges és nincs helye az „unalmas okoskodás”-nak (Kodály, 1953, 1961) Ahhoz, hogy valaki jó zenész legyen, ahhoz minél sokoldalúbb gyakorlati zenei tevékenység (kamarazene, karéneklés) feltétlen szükséges (Kodály, 1953). Kodály hangsúlyozza a zene és a mozgás szerves összekapcsolódását is, melynek feltétlen jelen kell lennie az ének-zene órákon pl. énekes játékok keretében, hiszen ezek fokozzák a társas érzést és közben egész testükkel érzékelik a ritmust (Kodály, 1937c)

Kodály szerint a zenei megismeréshez, zeneértéshez a zenei írás-olvasáson keresztül vezet az út. „Aki a zenét nem tudja olvasni: zenei analfabéta” „...Zenekultúra ma már írás-olvasás nélkül csakis úgy nem lehet, mint irodalmi kultúra.”

(Kodály, 1954) „Mindenkinek hozzáférhető a zene megismerésének útja: a zenei írás-olvasás. Ennek birtokában mindenki részese lehet nagy zenei élményeknek.” (Kodály, 1944)

Kodály meglátása szerint a gyermekek ritmusérzékét az óvodában intenzíven fejleszteni kellene, mivel ebben a korban játszva ritmusvirtuózzakká válhatnának: „A ritmust sokkal előbb és sokkal behatóbban kellene gyakorolni, mint az manapság szokás, éspedig szintén két szólamban. S ha majd az óvoda is kiveszi részét a ritmusképzésből, nem lesz többé illúzió a kottaolvasás az elemiben.” (Kodály, 1941b) „...a ritmus volna az óvoda igazi birodalma. Mire az énekhang kifejlődik, már játszva ritmusvirtuózzá lehetne fejleszteni minden gyermeket, poliritmikus játékokkal...különféle egyszerű ütőhangszerekkel.” (Kodály, 1941c)

Kodály úgy gondolta, hogy a relatív szolmizáció a kottaolvasás és a tiszta intonáció segédeszköze, mely meghatározza minden hang hangnemi funkcióját is (Kodály, 1942, 1963) „A szótagkapcsolatok hangképzete határozottabb és maradandóbb, mint a betűneveké..., mert a szótag egyúttal a tonális funkciót is megjelöli, s a hangköz megérzésével együtt fejlődik a funkcióérzék.” (Kodály, 1941b)

A kétszólamú éneklés hatással van a polifon hallás fejlődésére és az egyszólamú éneklés tisztaságára is, ezért fontos minél hamarabb ezt elkezdeni, de nagyon fontos, hogy fokozatos és következetes legyen az átmenet az egyszólamúságról a többszólamúságra (Kodály, 1941b). „Többszólamú éneklés, s vele párhuzamosan fejlődő halló- és felfogóképeség olyanok számára is megnyitja a világirodalom remekait, akik semmiféle hangszeren nem játszanak. S a művek csak akkor tölthetik be létük célját, ha milliók lelkében keltenek visszhangot.” (Kodály, 1941d).

Az első években a hallás után tanított dalok nehezebbek, mint a tudatosított, szolmizált, majd írott dalok. „A hallás után tanított dalok az első években előtte járnak nehézségben a tudatosított, szolmizált, majd írott daloknak.”

(Kodály, 1943) „....az elmélet elemeit abból az anyagból vezetjük le, amit már ismertek.” (Kodály, 1966f)

„...folytonos gyakorlást kívánó tárgynál évi 20-25 találkozás a tanulókkal értéktelen. Naponta 10 perc többet érne, mint heti egy óra: napi 15 perc pedig a heti 2 óránál is többet.” (Kodály, 1956)

Nemzeti alaptanterv (2020)

Az ének-zene tantárgy oktatása, a magyar ének-zene oktatás Kodály Zoltán zenepedagógiai és nemzetnevelési elveire épül. A köznevelésben részt vevő minden tanuló számára elérhető fejlesztő tevékenység elsősorban az énekhangra támaszkodik. Általa és a zeneoktatás fontos részeként szereplő, a relatív szolmizáció eszközével tanítandó zenei írás-olvasás elsajátításának célja, hogy kialakuljon az értékközpontú zenei anyanyelv értő szeretete. A tanulók zenei ismereteinek alapja kezdetben a népzene, a magyar népdalkincs közvetítése és megtanulása, majd erre épül a magas művészettel való foglalkozás. Az ének-zene oktatásban kiemelt szerepet kap az éneklés, kóruséneklés. A tanórákhoz közvetlenül kapcsolódóan védett idő biztosítása szükséges az eredményes iskolai kórusműködés érdekében. A kodályi filozófia lényege a közösségben éneklés, hiszen azok az ismeretek, melyeket a tanulók az énekkórában megtanultak, művészi alkotómunkában nyernek jutalmat. A kórusban a karvezető irányításával a különböző képességű tanulók együtteséből új, közösségi érték jön létre, melyet egyénileg nem tudnának létrehozni. A tanulók megtanulnak alkalmazkodni, felelősséget vállalni, egy célért odaadóan dolgozni, igényességet, fegyelmet, egymásra való figyelmet tanulnak. (Magyar Közlöny, 2020. évi 17. szám, 407)

Kodály Zoltán zenepedagógiai koncepciójának lényege, hogy a művészeti nevelést a gyermek nevelésének középpontjába helyezi, s az éneklésen keresztül megvalósuló zenei készségfejlesztéssel lehetőséget ad a fiataloknak művészi értékek befogadására, s ezáltal az egyén személyiségének fejlődésére (Nemes, 2016).

Tananyagfejlesztések a Kodály-koncepció szellemében

Az elmúlt években számos tananyagfejlesztés zajlott a Kodály-koncepció szellemében Magyarországon, melyeket a következőkben mutatok be.

A *Kodály HUB* egy nyilvános, on-line tudásközpont, melyet az LFZE Kodály Intézete fejlesztett ki. E platform zenegyűjteményében az élményalapú ének-zene tanításhoz a kodályi zenepedagógia elveit követő szakmai anyagok találhatók. Továbbá lehetőség van a tanító kollégák közötti kapcsolatfelvételre, információcserére, a közösség építésére. Az eseménynaptárban a zenepedagógiához kapcsolódó hazai szakmai események találhatók. (<https://kodalyhub.com/>)

A *Megérint a zene* applikáció a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Kodály Intézetének oktatói és az AutSoft Zrt. mérnökei által kifejlesztett digitális oktatási segédanyag az ének-zene órákhoz, mely hatékonyan segíti az általános iskola alsó tagozatán tanuló gyerekek zenei hallásának fejlesztését a zenei írás, olvasás és többszólamú készségek terén. E program a Kodály-alapú zenepedagógiai gyakorlat eszközeit használja, melynek alkalmazása változatossá, játékosá és élményszerűvé teszi az ének-órákat. A programcsomag egy keretrendszer, amelyet a tanár részben a tanítási órákon, részben pedig otthon elvégezhető feladatok elkészítésére használhat. „Ez a digitális technológia segíti a tanár munkáját, de nem helyettesítheti azt. Az órák megtervezésekor érdemes a hagyományos módszertani munkafolyamatok (éneklés, játék, körjátékok, ritmikai eszközök, stb.) közé beékelve, a helyes óratervezési arányokat mindenféleképpen szem előtt tartva használni ezt a digitális segédeszközt.” Ez az oktatócsomag iskolák számára érhető el, magánszemélyeknek nem. (<https://kodaly.hu/megerintazene>)

Az Aktív zenetanulás énekléssel és mozgással – módszerek és hatásvizsgálatuk” című projekt (2016-2020) keretében végzett tananyagfejlesztést és empirikus kutatást az LFZE Kodály Intézete. „A kutatás célja a zenepedagógiai gyakorlat megújítása a tanítási módszer oldaláról a Kodály-koncepció szellemében és az aktív zenetanulás új modelljeihez

alkalmazható módszertani elemek kidolgozása és ezek hatásának vizsgálata.” (<https://aktivzenetanulas.hu/>) Két zenetanítási modellt vizsgáltak az általános iskola alsó tagozatos osztályaiban: 1. modell: Kreatív énekes játékok ritmikus mozgással, 2. modell: A Kokas-pedagógia adaptálása az ének-zene tanításban. Az innovációt és a hozzá kapcsolódó kutatásokat a Magyar Tudományos Akadémia Tantárgypedagógiai Kutatás Programja támogatta. (<https://aktivzenetanulas.hu/>)

Összefoglalásul egy jól vezetett ének-zene órán a tevékenységek többdimenziósak: a gyerekek énekelnek, kottát írnak, memorizálnak, zenei formát és harmóniát elemeznek, improvizálnak, zenét hallgatnak, hangszeren játszanak stb. Mivel a gyermekkor az agy plaszticitása szempontjából kritikus időszaknak tekinthető, a zenei tevékenységet jellemző többdimenziójúság miatt a gyermekkorban megszerzett zenei tapasztalatok jó hatással vannak az értelmi fejlődés egészére.

„Egyszerűen vissza kellene találnunk a Kodály Zoltán által oly világosan megfogalmazott célhoz: a klasszikus zene szépségének és éltető erejének átélése az örömteli közös zenélésen keresztül. Közös zenélés az iskolában, amely elvezethet az amatőr kórusokban és zenekarokban való közreműködéshez, az aktív zenéléshez, a zene megérezéséhez, következésképpen hosszútávon a koncertlátogatás igényéhez. A kodályi álom megvalósulásához vezető utat nem lehet a jelenlegi szemlélettel megtalálni. Másik probléma az, hogy a tanterv mennyiségi szemléletű, többnyire felesleges zeneelméleti és zenetörténeti anyagot igyekszik közvetíteni, éppen a zenei műveltség fogalmának egyoldalú értelmezése miatt. A zeneelméleti és zenetörténeti anyagból mindig csak az a fontos, ami abban az adott pillanatban segíti annak a bizonyos zeneműnek az értő és érző befogadását. A helytelen szemléletet tükrözik a jelenlegi tankönyvek. Nem tankönyv kell, hanem jó zenei antológia éneklésre, hangszeres zenélésre és zenehallgatásra.” (Nemes, 2016)

Felhasznált irodalom:

- Gábor Lilla: Kodály zenepedagógiai koncepciója a XXI. század perspektívájában. Kodály Zoltán írásai, beszédei, nyilatkozatai alapján.
<https://www.kodalyhub.hu/kodaly-zenepedagogiai-koncepcioja-a-xxi-szazad-perspektivajaban>
- Kodály Zoltán (1929a): Gyermekkarok. In: Bónis, F. (szerk.) (2008): Visszatekintés I. Argumentum Kiadó, Budapest
- Kodály Zoltán (1929b): Százegy magyar népdal – Előszó. In: Bónis, F. (szerk.) (2008): Visszatekintés I. Argumentum Kiadó, Budapest
- Kodály Zoltán (1935): A magyar karének útja. In: Bónis, F. (szerk.) (2008): Visszatekintés I. Argumentum Kiadó, Budapest
- Kodály Zoltán (1937a): Bicinia Hungarica, I. Utószó. In: Bónis, F. (szerk.) (2008): Visszatekintés I. Argumentum Kiadó, Budapest
- Kodály Zoltán (1937b): Vidéki város zeneélete. In: Bónis, F. (szerk.) (2008): Visszatekintés I. Argumentum Kiadó, Budapest
- Kodály Zoltán (1937c): Énekes játékok. In: Bónis, F. (szerk.) (2008): Visszatekintés I. Argumentum Kiadó, Budapest
- Kodály Zoltán (1941a): Nyilatkozat a "Fiatalok" című lapban. In: Bónis, F. (szerk.) (2008): Visszatekintés I. Argumentum Kiadó, Budapest
- Kodály Zoltán (1941b): Énekeljünk tisztán! – Előszó. In: Bónis, F. (szerk.) (2008): Visszatekintés I. Argumentum Kiadó, Budapest
- Kodály Zoltán (1941c): Zene az óvodában In: Bónis, F. (szerk.) (2008): Visszatekintés I. Argumentum Kiadó, Budapest
- Kodály Zoltán (1941d): Tizenöt kétszólamú énekgyakorlat. In: Bónis, F. (szerk.) (2008): Visszatekintés I. Argumentum Kiadó, Budapest
- Kodály Zoltán (1941e): Éneklő Ifjúság – Bevezető cikk a folyóirat első számában. In: Bónis, F. (szerk.) (2008): Visszatekintés I. Argumentum Kiadó, Budapest
- Kodály Zoltán (1942): Új célok felé. In: Bónis, F. (szerk.) (2008): Visszatekintés I. Argumentum Kiadó, Budapest

- Kodály Zoltán (1943): Megjegyzések a „Szó-Mi” népiskolai énektankönyv bírálóinak viszontválaszára. In: Bónis, F. (szerk.) (2008): Visszatekintés I. Argumentum Kiadó, Budapest
- Kodály Zoltán (1944): Mire való a zenei önképzőkör. In: Bónis, F. (szerk.) (2008): Visszatekintés I. Argumentum Kiadó, Budapest
- Kodály Zoltán (1946): A népdal szerepe az orosz és magyar zeneművészetben. – Előadás. In: Bónis, F. (szerk.) (2008): Visszatekintés I. Argumentum Kiadó, Budapest
- Kodály Zoltán (1947): Százéves terv. In: Bónis, F. (szerk.) (2008): Visszatekintés I. Argumentum Kiadó, Budapest
- Kodály Zoltán (1952): Legyen a zene mindenkié! In: Bónis, F. (szerk.) (2008): Visszatekintés I. Argumentum Kiadó, Budapest
- Kodály Zoltán (1953): Ki a jó zenész? – Beszéd a Zeneművészeti Főiskola 1953. évi tanévzáró ünnepélyén. In: Bónis, F. (szerk.) (2008): Visszatekintés I. Argumentum Kiadó, Budapest
- Kodály Zoltán (1954): A zenei írás-olvasás módszertana – előszó Szőnyi Erzsébet könyvéhez. In: Bónis, F. (szerk.) (2008): Visszatekintés I. Argumentum Kiadó, Budapest
- Kodály (1956): Igaz, hogy nem engedik énekelni a gyerekeket. In: Bónis, F. (szerk.) (2008): Visszatekintés I. Argumentum Kiadó, Budapest
- Kodály Zoltán (1958): Közönségnevelés. In: Bónis, F. (szerk.) (2008): Visszatekintés I. Argumentum Kiadó, Budapest
- Kodály Zoltán (1961): 333 olvasógyakorlat – Utószó az új kiadáshoz. In: Bónis, F. (szerk.) (1964a): Visszatekintés I. Zeneműkiadó, Budapest
- Kodály Zoltán (1963): A konzervatóriumi igazgatók koppenhágai tanácskozásán – előadás. In: Bónis, F. (szerk.) (2008): Visszatekintés III. Argumentum Kiadó, Budapest
- Kodály Zoltán (1966a): Beszéd a dunapataji művelődési ház avatásán. In: Bónis, F. (szerk.) (2008): Visszatekintés III. Argumentum Kiadó, Budapest

- Kodály Zoltán (1966b): A Jeunesses Musicales párizsi kongresszusán – Előadás. In: Bónis, F. (szerk.) (2008): Visszatekintés III. Argumentum Kiadó, Budapest
- Kodály Zoltán (1966c): A hiteles népdal szerepe a zenei nevelésben – Előadás, Interlochen, ISME Konferencia. In: Bónis, F. (szerk.) (1964c): Visszatekintés III. Zeneműkiadó, Budapest
- Kodály Zoltán (1966d): A népdal szerepe a zenei nevelésben. In: Bónis, F. (szerk.) (2008): Visszatekintés III. Argumentum Kiadó, Budapest
- Kodály Zoltán (1966e): A zeneoktatás társadalmi jelentőségéről – Nyilatkozat. In: Bónis, F. (szerk.) (2008): Visszatekintés III. Argumentum Kiadó, Budapest
- Kodály Zoltán (1966f): Iskolai énekoktatással az egyetemes zenekultúráért – Nyilatkozat. In: Bónis, F. (szerk.) (2008): Visszatekintés III. Argumentum Kiadó, Budapest
- Kodály Zoltán zenepedagógiai koncepciója. In: Kodály Intézet honlapja: https://kodaly.hu/kodaly_kodaly/kodaly-zoltan-zenepedagogiai-koncepcioja-117202
- Nemes László Norbert (2016): Az iskolai zeneoktatás válsága. <https://mzmsz.hu/index.php/hu/elmeleti/2975-meghivoiza#:~:text=Az%20iskolai%20zeneoktat%C3%A1s%20v%C3%A1ls%C3%A1ga%20Nemes%20L%C3%A1szl%C3%B3%20Norbert%20zenekult%C3%BAr%C3%A1r%C3%B3l%2C,az%20%C3%A9nek-zene%20az%20egyik%20legelutas%C3%ADtottabb%20otant%C3%A1rgy%20az%20iskol%C3%A1kban.%E2%80%9D>
- Nemzeti Alaptanterv (2020) Magyar Közlöny, 2020. évi 17. szám, 407
- <https://kodalyhub.com/>
- <https://kodaly.hu/megerintazene>
- <https://kodaly.hu/>
- <https://aktivzenetanulas.hu/>

TARTALOM

Bevezetés.....	3
Dr. Asztalos Andrea tanszékvezető megnyitó beszéde.....	6
<i>Asztalos Andrea</i> : Kodály Zoltán nevelési eszméinek tovább élése a XXI. században.....	7
<i>Coca Gabriela</i> : Kodály Zoltán: <i>Huszt</i> – Kölcsey Ferenc versére írt kórusműve.....	18
<i>Máté Zsuzsanna</i> : Kodály Psalmus Hungaricus oratóriumának hatásáról és képzőművészeti illusztrációiról.....	30
<i>Péter Éva</i> : Egybecsengések és különbségek Kodály Zoltán és Ádám Jenő genfi zsoltár feldolgozásaiban.....	45
<i>Altorjay Tamás</i> : A „Don Quichotte” figura komolyzenei feldolgozásai.....	58
<i>Asztalos Bence</i> : 100 éve született Frank Oszkár.....	71
<i>Blaho Attila</i> : Bartók Béla tengelyrendszere a jazz szemszögéből.....	78
<i>Dombi Józsefné</i> : A Kodály tanítvány Ránki György.....	83
<i>Fekete Miklós</i> : Veress Sándor zeneszerzői indulása és erdélyi kötődése.....	88
<i>Gelléné Körözi Eszter</i> : Emlékezés Avasi tanár úrra.....	100
<i>Judita Kučerová</i> : Mährische Volksballaden – Inspirationen für die tschechischen Komponisten.....	102
<i>Maczelka Noémi</i> : Pejačević Dora (1885-1923), a zeneszerző.....	111
<i>Marton Árpád</i> : A láthatatlan márványtábla – Sebők György születésének centenáriuma.....	120
<i>Karol Medňanský</i> : Symbolism of the Position of Viola da Gamba in the Sacred Compositions of J. S. Bach.....	126
<i>Pintér Tünde Kornélia</i> : Zenei tevékenységek iránti attitűd vizsgálata tanulók és szülők körében.....	142

<i>Szabadi Magdolna: Tudomány és művészet integrációja</i>	
Bartók és Kodály példáin keresztül.....	150
<i>Varjasi József Gyula: Avasi Béla zeneszerzői munkássága...</i>	158
Szerzőink / Our Authors.....	166
Függelék.....	175
1. A nemzetközi konferencia programja.....	175
2. A konferenciahangverseny műsora.....	177
3. Eddig megjelent tanszéki kiadványok.....	179